

DATA SOM KRUMTAP I VELFÆRDSUDVIKLING

Astrid Andersen
Svendborg Kommune
astrid.krarup.andersen@svendborg.dk

Man taler om, at vi i dag lever i et postfaktuelt samfund, hvor meninger og argumenter vejer tungere end analyser og undersøgelser. Data udgør en modpol til den politiske virkelighed, hvor alt er relativt, og data overses som basis for argumentation. Der er brug for formidling af data og evidens i det postfaktuelle samfund.

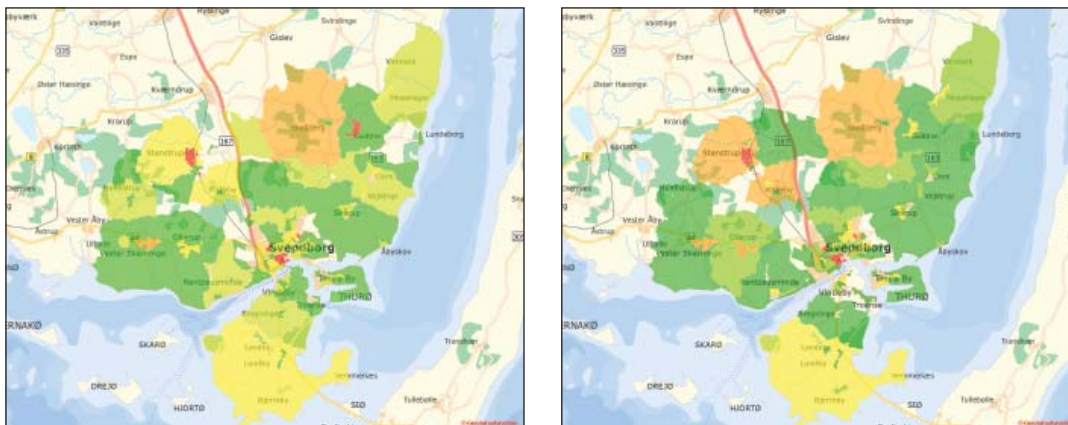
Samtidig vil kommunerne få svært ved at overleve som rentable virksomheder, hvis man ikke bruger data og datadreven innovation. At overleve og udvikle sig som kommune vil i fremtiden kræve, at strategiske beslutninger træffes på baggrund af data – og kræver derfor også, at ledelsen viser interesse for brug af disse data.

Derfor er det vigtigt at få kommunikeret og formidlet de data og den ledelsesinformation, som (bør) ligge til grund for mange af de beslutninger, der bliver truffet. Formidlingen af disse data er en nødvendighed og et vilkår for at (for)blive en datadreven virksomhed i et politisk styret samfund – og i særdeleshed kan det gøre stor nytte som en modbevægelse mod det postfaktuelle samfund.

Keywords: Geodata, geografiske informationssystemer, FLIS-data, datadrevet ledelsesinformation

Det er ikke en ny tanke at anvende data til at drive forretning. Danmark har en lang tradition for at indsamle og udarbejde gode og anvendelige data. I disse år stiger omfanget af data voldsomt, og dermed også mulighederne for at bruge dem. OECD vurderer, at datadreven innovation og brugen af data i løbet af de næste par år kan føre til en produktivitetsstigning på 5-10 % på tværs af alle sektorer (http://danmarksvaekstraad.dk/file/555170/Big_Data.pdf s.2).

Væksten forudsætter samarbejde på tværs af afdelinger, og at man i højere grad bruger data. Det er vigtigt, at ledelse såvel som medarbejder har fokus på, hvordan data kan udvikle virksomheden. Datadreven vækst opnås

Figur 1. Inklusion i Svendborg Kommune fra 2013 til 2015. Jo mørkere jo større koncentration af inklusion ift. 5-16 årige i området. (Kilde: Svendborg Kommunes Boligsociale monitoreringssystem).

ved at bruge data til at træffe beslutninger, og den datadrevne innovation kræver først og fremmest overblik over egne data, og hvordan de kan optimeres og kombineres med eksterne data. En datadreven virksomhed forudsætter "en datamæssig interesse i ledelsen og en vilje til at lade strategiske beslutninger styre af data frem for f.eks. erfaring og mavefornemmelser" (Erhvervsstyrelsen (2013), *"Big Data som vækstfaktor i dansk erhvervsliv – potentialer, barrierer og erhvervspolitiske konsekvenser"*).

Det er heller ikke en ny tanke, at et kort effektivt kan formidle store mængder af data på en meget overskuelig måde. Det har Google om nogen vist. Ved hjælp af et digitalt kort er det muligt at give overblik over komplicerede data, så modtagerne får en fælles forståelsesramme. Kortet bruges i stort omfang; i tv, til kommuneplaner eller til trafikinfo, da et kort virker langt bedre end f.eks. et regneark som kommunikationsredskab.

Svendborg Kommune har vist vilje og kompetencer til at bruge og formidle data i deres ledelse, f.eks. til monitorering og udvikling af kommunens udsatte boligområder.

BOLIGSOCIAL MONITORERING

Mange kommuner efterspørger en god måde at følge udviklingen i boligområder med dokumenterede socioøkonomiske udfordringer. Svendborg Kommune ønskede i langt højere grad end hidtil at

gøre brug af data til monitorering af boligsociale områder og dermed sikre et bedre beslutningsgrundlag for udviklingen af områderne.

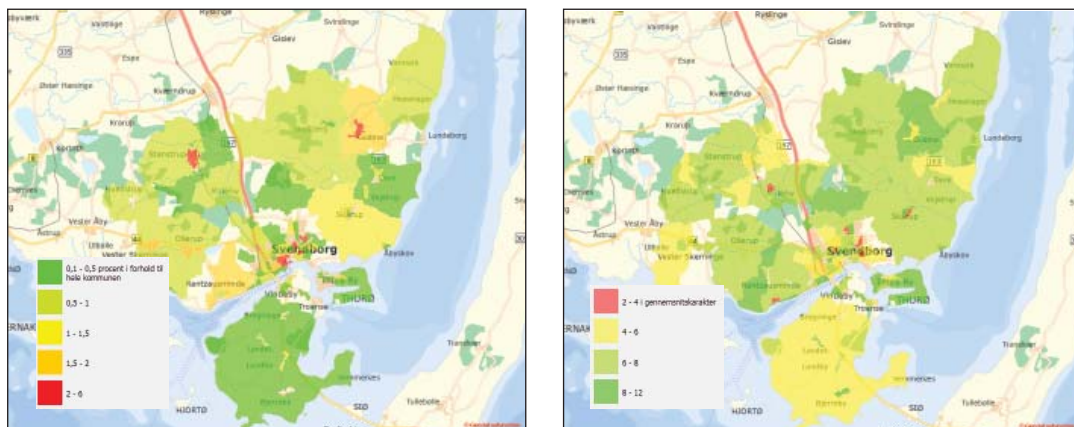
I forbindelse med boligsocial monitorering er der tidligere blevet brugt data, idet kommunerne i en lang årrække har benyttet statistiske tal på de udsatte bydele, og disse tal har været med til at bestemme økonomien i områderne. Der har dog været mangel på ensartet og tværfaglig vidensdeling på området.

Det nye for Svendborg Kommune består i at bruge kommunens egne data fra kommunens fagsystemer og derpå sammenstille analyser og visualisere tal og analyser på kort. Dermed får kommunen et kort over hele kommunens socioøkonomiske 'tilstand' og ikke blot udviklingen for de angivne boligområder. Det giver både udsyn og fremsyn at følge alle kommunens hjørner og kanter, så intet område bliver glemt eller en eventuel dårlig udvikling bliver overset.

Ved siden af bedre indsigt får kommunens medarbejdere selv bedre forståelse af potentialet i formidlingen, da det er egne data, der bliver visualiseret.

"Sikke et overblik over kommunen – hurtigt fremtræder afvigelser og særlig markante områder – også dem du ikke var klar over."

(Citat: Jan Carlsson, By- og boligpolitisk Udviklingskonsulent Svendborg Kommune, Økonomi og Direktionssekretariat).

Figur 2a tv. Her ses et eksempel på kortbaseret ledelsesinformation fra Svendborg Kommune, som geografisk viser niveauet af forebyggende foranstaltninger i forhold til kommunegennemsnittet. Figur 2b. th. Et andet eksempel er skoleperformance, der tydeliggøres via dette kort over karaktergennemsnit ved afgangsprøven fordelt på lokal-områder i farveskalaer. Eksempler på, hvad data og sammenligning af data kan vise. (Kilde: Svendborg Kommunes Boligsociale monitoreringssystem)

En solid og databaseret viden om kommunernes boligområder kan bidrage til at skabe et bedre beslutningsgrundlag for det strategiske arbejde med de udsatte områder. Gode data kan både styrke, men ligeså vigtigt stille spørgsmålstejn ved målrettede indsatser. Data kan på den måde være med til at højne nytteeffekten af velfærdsydelser og indsatser, så pengene tilføres, hvor de på baggrund af data giver bedst mening.

DATA FRA FLIS

Svendborg Kommune har med projektet fået FLISdata taget i brug. FLIS er det nye ledelsesinformationssystem til kommunerne. FLIS er ud over at være et ledelsessystem også et datawarehouse med alle landets kommuners data samlet i samme struktur for en lang årrække. Det giver blandt andet mulighed for at kortlægge relevant historik, hvor kortet synliggør en udviklingen for områderne i kommunen.

Ved hjælp af en unik nøgle kan disse mange data fra det fælles ledelsesinformationssystem tilgås helt ned på adresseniveau og analyseres på definerede områdeinddelinger af kommunen. Data kan efterfølgende anonymiseres og visualiseres på et kort internt i kommunen. Kommunen kan på

den måde målrette benchmarking og styre inden for mindre planområder, skoledistrikter eller befolkningsprognoseområder. Den kan med samme tal og data intakt desuden foretage benchmarking-analyser med de øvrige kommuner. En udvikling af teknikken betyder endvidere, at disse data automatisk opdateres hver måned, så det hele tiden er de nyeste data, der bliver brugt og ikke årgamle data.

Hele dette data-setup betyder, at data kan præsenteres og visualiseres, så de store mængder af data og informationer bliver overkommelige og nemmere at forstå på tværs af afdelingerne i kommunen.

DATA TIL DE BOLIGSOCIALE OMRÅDE

Fokus for den information, der skulle indgå i monitoreringen, var de udpegede indikatorer fra SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd), der dokumenteret har en indvirkning på udsathed i boligområderne. Samtidig skulle der være et brugbart datagrundlag. Indikatorer var f.eks. anbringelser, forebyggende foranstaltninger i hjemmet, karakterer, inklusion, segregering, flyttemønstre, national herkomst og borgere generelt.

”Et super grundlag for drøftelser på tværs af fagområder og medarbejder-/ledelsesniveauer. Et stærkt udgangspunkt for at sortere i og bygge relevante lokale narrativer – data kan jo ikke stå alene!”

(Citat: Jan Carlsson, By- og boligpolitisk Udviklingskonsulent, Svendborg Kommune, Økonomi og Direktionssekretariat).

Det viste sig, at der med disse indikatorer var en bred anvendelighed på tværs i hele kommunen.

KONKLUSION

Med 'dataformidlet ledelsesinformation på kort' har Svendborg Kommune fået et ledelses- og et sagsbehandlingsværktøj, der øger muligheden for at træffe bedre og hurtigere beslutninger, idet man nu anvender data og evidens som base fremfor 'mavefornemmelser'. Samtidig sætter dataformidlet ledelsesinformation på kort gang i brugen af det indkøbte ledelsesinformationssystem FLIS og hjælper internt med validering af data.

Ved at visualisere kommunens egne data løftes det strategiske arbejde med data i de udsatte bydele. Visualiseringen giver en fælles forståelse blandt medarbejder og ledere på tværs af sektorerne. Det er med til at sikre den datadrevne udvikling på det boligsociale område med perspektivering til samarbejde om alle udsatte områder i hele kommunen. Dermed opnås vækst og innovation i den datadrevne kommune, hvor perspektivet helt overordnet er at give bedre velfærd til borgerne i Svendborg Kommune.

Arbejdet med de udsatte boligområder har været et 'pilot-projekt' i brobygningen mellem den datadrevne byudvikling samt en politisk styret organisation. Der vil blive arbejdet hårdt på, at det gode resultat ved en visualisering af kommunens mange data i fremtiden vil danne trend for de strategiske beslutningsprocesser på områder som f.eks. skoler, børn og unge, ældrepleje og planprocesser.

REFERENCER

- Brodersen, Lars (2008). *Kommunikation med kort – informationsdesign og visualisering*. http://www.geokommunikation.dk/kort/kommunikation_med_kort_appetitvaekker.pdf
- Danmarks Vækstråd (marts 2015). *Danmarks Vækstråds anbefalinger vedr. datadreven udvikling og vækst*. http://danmarksvaekstraad.dk/file/555170/Big_Data.pdf
- *De persondataretlige rammer for monitorering*. http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_75348/cf_202/Persondataretlige_rammer_for_monitorering.PDF
- Erhvervsstyrelsen (dec. 2013). *Big Data som vækstfaktor i dansk erhvervsliv – potentialer, barrierer og erhvervspolitiske konsekvenser*. <https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/big-data-som-vaekstfaktor.pdf>
- *Guide til boligsocial monitorering – et tværgående kommunalt redskab til kortbaseret ledelsesinformation*. http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_75343/cf_202/Guide_til_boligsocial_monitorering.PDF
- *Indikatorspecifikation til boligsocial monitorering*. http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_75344/cf_202/Indikatorspecifikation.PDF